

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS CIVILINĖS SAUGOS ĮSTATYMO NR. VIII-971 27 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-816” PROJEKTO
(TAP-21-1672; TAIS NR. 21-31779(2))**

2021-12-03 Nr. NV-3113

Vilnius

Projekto rengėja. Vidaus reikalų ministerija.

Projekto tikslas. Pateikti Vyriausybės išvadą dėl Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-816 (toliau – Įstatymo projektas).

Seimo narių Tomo Tomilino, Sauliaus Skvernelio, Algirdo Stončaičio, Luko Savicko teikiamu Įstatymo projektu siūloma papildyti Civilinės saugos įstatymo 27 straipsnį „Ekstremaliųjų situacijų valdymas“ nuostatomis, pagal kurias, Vyriausybei paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, ilgiau nei 6 mėnesius taikomus laikinus asmens judėjimo laisvės, nuosavybės ir būsto neliečiamumo teisių, ūkinės veiklos laisvės, viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo apribojimus motyvuotu Vyriausybės siūlymu 1 mėnesiui turėtų tvirtinti ir (arba) pratęsti Seimas. Vyriausybei nesikreipus į Seimą ir nepateikus motyvuoto siūlymo dėl asmens teisių ir laisvių ribojimų nustatymo ir (ar) pratęsimo, būtų laikoma, kad Vyriausybės nustatyti ribojimai atšaukti.

Dabartinė situacija. Civilinės saugos įstatymo 9 straipsnyje įtvirtinti Vyriausybės įgaliojimai, įgyvendinant civilinės saugos sistemos uždavinius. Pagal šio straipsnio 19 punktą Vyriausybė, paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, gali nustatyti gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams ūkinės veiklos laisvės, viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo apribojimus, būtinus ekstremaliajai situacijai likviduoti ir jos padariniams šalinti. Jeigu dėl įvykio, ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos kyla pavojus gyventojų sveikatai, gyvybei, turtui ar aplinkai, Civilinės saugos įstatymo 28 straipsnio 4 dalyje nustatyti judėjimo laisvės, nuosavybės ir būsto neliečiamumo teisių apribojimai gali būti taikomi gelbėjimo darbų vadovo ar operacijų vadovo sprendimu.

Projekto esmė. Siūloma nepritarti Įstatymo projektui dėl šių priežasčių:

- Valstybės valdžios institucijos savarankiškai įgyvendina Konstitucijoje ir įstatymuose joms nustatytą kompetenciją, o Vyriausybės atsakomybė Seimui gali būti įgyvendinama tik Konstitucijoje numatytais būdais ir formomis. Konstitucijoje nėra numatyta tokia Vyriausybės veiklos priežiūros forma, kaip Vyriausybės nutarimų, priimtų jai įgyvendinant įstatymuose nustatytus įgaliojimus, tvirtinimas ar atšaukimas. Seimo įtraukimas į įstatymu reglamentuotą ir Vyriausybės kompetencijai nustatytą veiklos sritį, paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, prieštarauja Konstitucijos 5 straipsnyje įtvirtintam valdžių padalijimo principui ir konstituciniam teisinės valstybės principui.
- Siūlomas teisinis reguliavimas nedera su kitomis Civilinės saugos įstatymo nuostatomis. Seimo nėra tarp Civilinės saugos įstatyme nurodytų subjektų, kurie sudaro civilinės saugos sistemą, atitinkamai nėra reglamentuoti Seimo kaip civilinės saugos subjekto įgaliojimai, todėl Seimo įgaliojimų nustatymas šio įstatymo 27 straipsnyje, reglamentuojančiame ekstremaliųjų situacijų valdymą, neatitiktų Teisėkūros pagrindų įstatyme nurodyto teisėkūros sistemiškumo principo, reiškiančio, kad teisės normos turi derėti tarpusavyje.
- Numačius siūlomą procedūrą būtų ne tik apribotos galimybės Vyriausybei, kaip vykdomosios valdžios institucijai, įstatymo nurodytais atvejais veikti kur kas efektyviau ir greičiau, bet ir sudarytos sąlygos ekstremaliųjų situacijų valdymo procesą politizuoti, dėl ko gali būti

netaikomi apribojimai, kurie objektyviai būtini siekiant per kuo įmanoma trumpesnę laiką likviduoti ekstremaliąją situaciją.

Derinimas. Nutarimo projektas suderintas su Teisingumo ministerija, Susisiekimo ministerija, Žemės ūkio ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Aplinkos ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija ir Energetikos ministerija.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų ir pasiūlymų Nutarimo projektui neturi (2021 m. lapkričio 22 d. išvada Nr. NV-2953).

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome Nutarimo projektą aptarus tarpinstituciniame pasitarime, svarstyti Vyriausybės posėdyje.

Viešojo valdymo grupės patarėja

Asta Klapatauskienė

tel. 8 706 63863, el. p. asta.klapatauskiene@lr.lt